

เสนียด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Justicia adhatoda* L.

วงศ์: Acanthaceae

ชื่อท้องถิ่น: กระเหนียด, กุลาขาว, บัวลาขาว, บัวฮาขาว, โบราขาว, เสนียดโมรา, หูรา, หูหา

ไม้พุ่ม สูงได้ถึง 3 เมตร ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม ปลายและโคนใบแหลม ขอบใบเรียบ มีขนอ่อน ดอกออกเป็นช่อ มีใบประดับดอกย่อยสีเขียว กลีบดอกย่อยสีขาว 5 กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 2 ปาก

ส่วนที่ใช้ ใบ

สรรพคุณ: ขับเสมหะ¹ แก้ไข้ แก้ ทืด² ห้ามเลือด ต้มน้ำอาบหลังคลอด ผสมในตำรับยาแก้ประจำเดือนมาไม่ ปกติ เป็นยาบำรุงเลือด แก้ปวดข้อ บำรุงน้ำดี³ ใบมีสารกลุ่มอัลคาลอยด์ชื่อ vasicine และ vasicinone⁴ มีฤทธิ์

ขยายหลอดลมและละลายเสมหะ **ข้อมูลเพิ่มเติม** ใบจัดเป็นตัวยาสำคัญ ในตำรับยาแก้ไอ ขับเสมหะ ใน ประกาศยาสามัญประจำบ้านแผน โบราณ ปี 2556 ยาแผนปัจจุบันที่มี ชื่อว่า Bromhexine HCl ซึ่งใช้เป็นยา บรรเทาอาการไอและละลายเสมหะ เป็นสารสังเคราะห์เลียนแบบสาร สำคัญที่มีในใบเสนียด

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ พ.ศ. ๒๕๕๖
- ² เส็งี่ยม พงษ์บุญรอด. ไม้เทศเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ
- ³ ชัยนัต พิเชียรสุนทร, แม้นมาส ชวลิต และวิเชียร จีรวงส์. คำอธิบาย ตำราพระโอสถพระนารายณ์ฉบับเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษามหาราช 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2542. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์และมูลนิธิภูมิปัญญา; 2548.
- ⁴ William CE. Trease and Evans Pharmacognosy. 16th ed. Sauners Elsevier; 2009.